

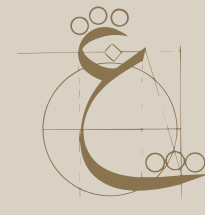
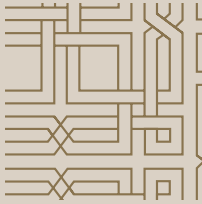

kadim

SAYI / ISSUE 7 • NİSAN / APRIL 2024

07

kadim

*“Kadim oldur ki
evvelin kimesne bilmeye”*

Kadim is that no one knows what came before.

kadim

Osmanlı araştırmalarına münhasır, altı ayda bir (Nisan ve Ekim) neşredilen, açık erişimli, çift kör hakem sistemli akademik dergi

A double-blind peer-reviewed open-access academic journal that is published semiannually (April and October) in the field of Ottoman Studies

SAYI | ISSUE 7 • NİSAN | APRIL 2024

İMTİYAZ SAHİBİ | PROPRIETOR

Burhan ÇAĞLAR

SORUMLU YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ | MANAGING EDITOR

Ömer Faruk CAN

İRTİBAT | CONTACT

Kadim • Sakarya Üniversitesi

Esentepe Kampüsü, İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi, A Blok, Ofis: 110,
Serdivan/Sakarya (Türkiye) 54050

Telefon | Phone • 00 90 264 295 60 15

İnternet Adresi | Webpage • dergipark.org.tr/kadim • kadim.sakarya.edu.tr

E-posta | E-mail • kadim@sakarya.edu.tr

TASARIM | DESIGN Hasan Hüseyin CAN

BASKI | PRINTED BY

MetinCopyPlus • Artı Dijital & Baskı Merkezi

Türkocağı Cad. 3/A Cağaloğlu - Fatih / İstanbul

BASIM TARİHİ | PRINT DATE • NİSAN | APRIL 2024

ISSN 2757-9395 • E-ISSN 2757-9476

ÜCRETSİZ | FREE OF CHARGE

Kadim'deki makaleler, [Creative Commons Atıf-Gayriticari 4.0 \(CC BY-NC\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır. Bilimsel araştırmaları kamuya ücretsiz sunmanın bilginin küresel paylaşımını artıracakı ilkesini benimseyen dergi, tüm içeriğine anında Libre Açık Erişim sağlamaktadır. Makalelerdeki fikir ve görüşlerin sorumluluğu sadece yazarlarına ait olup Kadim'in görüşlerini yansıtmazlar.

Articles in Kadim are licensed under a [Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 \(CC BY-NC\)](https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/) International License. Kadim provides immediate Libre Open Access to its content on the principle that making research freely available to the public supports a greater global exchange of knowledge. Authors are responsible for the content of contributions; thus, opinions expressed in the articles belong to them and do not reflect the opinions or views of Kadim.

“Kadim oldur ki
evvelin kimesne bilmeye”

DergiPark

EDİTÖR
EDITOR-IN-CHIEF

Arif BİLGİN | Yükseköğretim Kurulu

YAYIN KURULU
EDITORIAL BOARD

Necmettin ALKAN | Sakarya Üniversitesi
Serpil ATAMAZ | California State University, Sacramento
Zahit ATÇIL | İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Fatih BOZKURT | Sakarya Üniversitesi
Ömerül Faruk BÖLÜKBAŞI | Marmara Üniversitesi
Büşra ÇAKMAKTAŞ | Sakarya Üniversitesi
M. Talha ÇİÇEK | İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Filiz DIĞIROĞLU | Marmara Üniversitesi
Ella FRATANTUONO | University of North Carolina at Charlotte
Selim KARAHASANOĞLU | İstanbul Medeniyet Üniversitesi
Miraç TOSUN | Karadeniz Teknik Üniversitesi
Kenan YILDIZ | İstanbul Medeniyet Üniversitesi

KİTAP İNCELEME EDİTÖRÜ
BOOK REVIEW EDITOR

Ömer Faruk CAN | Sakarya Üniversitesi

YAZIM VE DİL EDİTÖRLERİ
WRITING AND LANGUAGE
EDITORS

Burhan ÇAĞLAR | Sakarya Üniversitesi
Burak ÇİTİR | Sakarya Üniversitesi
Mehmet KERİM | Sakarya Üniversitesi
Bünyamin PUNAR | Sakarya Üniversitesi

TÜRKÇE DİL EDİTÖRLERİ
TURKISH LANGUAGE
EDITORS

Sedat KOCABEY | Sakarya Üniversitesi
Büşranur KOCAER | İbn Haldun Üniversitesi
Muhammed Emir TULUM | İstanbul Medeniyet Üniversitesi

İNGİLİZCE DİL EDİTÖRLERİ
ENGLISH LANGUAGE
EDITORS

Didar Ayşe AKBULUT | Marmara Üniversitesi
İrem GÜNDÜZ-POLAT | Sakarya Üniversitesi
Hâcer KILIÇASLAN | Sakarya Üniversitesi

MİZANPAJ VE SOSYAL
MEDYA EDİTÖRÜ
LAYOUT AND SOCIAL MEDIA
EDITOR

Büşranur BEKMAN | Sakarya Üniversitesi

YAYIN SEKRETERİ
SECRETARIAT

Yusuf İslam YILMAZ | Sivas Cumhuriyet Üniversitesi

Papp, Sándor.
*Osmanlılar ve Macarlar: Bir
 Diplomatik Tarih.*

İSTANBUL: VAKIFBANK
 KÜLTÜR YAYINLARI, 2023.
 464 SAYFA.
 ISBN: 9786257447256.

ÖZGÜR KOLÇAK*

ÖZ ABSTRACT

Bu yazı, Sándor Papp'ın Osmanlı tarihi üzerine makalelerini bir araya getiren *Osmanlılar ve Macarlar: Bir Diplomatik Tarih* adlı kitabını tahlil etmektedir. Yazı boyunca ilgili makaleler konuları bakımından tasnif edilerek tanıtılmakta, yazarın araştırmalarını yürütürken başvurduğu kaynak seri ve yöntemleri değerlendirilmektedir. Papp'ın makalelerinden oluşan kitap, 15.-20. yüzyıllarda Osmanlı-Macar ilişkilerine ilgi duyan akademisyen ve tarih meraklılarının kütüphanelerinde bulundurması gereken bir eserdir.

Anahtar Kelimeler: Habsburglar, Diplomasi Tarihi, József Rákóczi, Ármin Vámbéry, Imre Karácson.

This paper reviews Sándor Papp's *Osmanlılar ve Macarlar: Bir Diplomatik Tarih*, an edited volume of his articles. It surveys the contents of the articles by grouping them according to their research focuses and attempts to analyze the author's research methods as well as the historical sources he employed during his studies. Scholars of historical studies and interested in the Ottoman-Hungarian relationship in the 15th-20th centuries should obtain a copy of Papp's volume for their private library.

Keywords: Habsburgs, Diplomatic History, József Rákóczi, Ármin Vámbéry, Imre Karácson.

MAKALE BİLGİSİ | ARTICLE INFORMATION

Makale Türü: Kitap Değerlendirmesi | Article Type: Book Review
 Geliş Tarihi: 12 Şubat 2024 | Date Received: 12 February 2024
 Kabul Tarihi: 12 Mart 2024 | Date Accepted: 12 March 2024

ATIF | CITATION

Kolçak, Özgür. "Papp, Sándor. Osmanlılar ve Macarlar: Bir Diplomatik Tarih". *Kadim* 7 (Nisan 2024), 177-182.
doi.org/10.54462/kadim.1435922

* Doç. Dr., İstanbul Üniversitesi, Edebiyat Fakültesi, Tarih Bölümü, ozkolcak@istanbul.edu.tr, ORCID: 0000-0002-2607-5225.

SÁNDOR PAPP

Osmanlılar ve Macarlar

Bir Diplomatik Tarih

Sándor Papp, Macaristan'da Szeged Üniversitesi'nde Türk ve Osmanlı tarihiyle ilgili iki bölümün başkanlığını birden yapıyor. Bunlardan biri Altayistik Bölümü; Mária Ivanics'in özellikle Kırım Tatarları üzerine yazdıkları hatırlanırsa bir yönüyle genel Türk tarihi, diğer yönüyle klasik dönem Osmanlı tarihine katkılar sunan bir akademik oluşum. Prof. Papp, aynı zamanda Szeged'de Ortaçağ ve Yeniçağ tarihi araştırmalarının başında bulunuyor. Yeniçağ Macar tarihinin Osmanlı geçmişiyle ne denli göbekten bağlı olduğu tartışmadan arı, apaçık bir konu. Sándor Papp, Osmanlı tarihinin birden fazla veçhesine dokunan nitelikli araştırmaları, bir ayağı Orta Avrupa'da Budin ve Viyana'ya, öteki ayağı İstanbul'a basan Macarca, Türkçe, Almanca ve İngilizce neşriyatıyla bu iki akademik birim için de doğru isme benziyor. Sándor Papp, bir bakıma, Macaristan'daki Türkoloji mezunlarının Géza Dávid ve Pál Fodor'dan

sonra gelen en önemli temsilcisi. Bu, bir kitap değerlendirme yazısı; o yüzden 20. yüzyılın başlarına hiç inmiyorum. Ama hâlâ, bugün bile çalışma ve yayınlarıyla Osmanlı tarihinin yalnızca Macaristan illeriyle değil, idarî ve yapısal mazisiyle alakalı muammalarını çözmeye hususunda yol gösterip nice hevesli genç araştırmacının elinden tutan G. Dávid ve P. Fodor'un ardından Macaristan'da sancağı Sándor Papp'ın taşıdığını ifade etmek abartılı olmaz. *Osmanlılar ve Macarlar*, bunun neden böyle olduğunu gösteren makalelerle dolu; S. Papp'ın kitap için bir kez daha ele alıp güncellediği yazılar, Avrupa'nın en eski Türkoloji bölümlerinden birinde (Budapeşte'de Eötvös Loránd Üniversitesi) eğitim almış yetenekli bir araştırmacının Osmanlı tarihsel tecrübesini birçokumuzdan daha iyi bilip kavrayabildiğini kanıtıyor.

Osmanlılar ve Macarlar, uzun yılların birikimine yaslanan çok veçheli ve katmanlı bir kitap. Eserdeki makaleleri kabaca üç başlıkta toplamak mümkün görünüyor: (1) Yeniçağ'da Osmanlı-Habsburg/Macar diplomatik ilişkileri ve bununla alakalı belgelerin diplomatika açısından değerlendirilmesi; (2) Osmanlı ve Macar tarihlerinin kesiştiği anları incelemiş ilim insanlarının sahaya yaptıkları katkıların tarih yazımı açısından tanıtımı ve (3) nihayet Sándor Papp'ın hepsi yine Osmanlı tarihiyle alakalı müteferrik yazıları. Makalelerin konu seçimleri hayli geniş bir ilgi alanı ve zamanı kapsıyor olsa bile, ilk bakışta kolayca fark edilebilen ortak bir hususiyeti var. Papp, her kaleme sarıldığında Osmanlı, (Avusturya) Habsburg

ve Macar ana kaynaklarının (arşivlerdeki belge ve defter serilerinin) rehberliğine güvenmiş; eski asırlara ait çoğu el değmemiş rapor, takdir ve mektupların anlatımın çatısını belirlemesine izin vermiş. Yazar, ele aldığı konuları işlerken takdir edilesi bir paleografya ve diplomatika bilgisi sergiliyor. Macarca, Türkçe, Almanca, Fransızca, İngilizce, İtalyanca, Latince, Rusça ve Rumence; Arap, Latin ve Kiril harflerine dökülmüş kaynak dilleri halinde tahlil edilen mevzuların (özellikle diplomasi alanında) muazzam bir perspektif bolluğuyla anlatılabilmesini sağlıyor.

Kitap, içindekiler kısmına bakılırsa bir girişle ilaveten on üç bölüme ayrılıyor. Bu bölümlere, tek bir yazarın makalelerini bir araya getiren akademik derleme yayınlara aşina olmayanlar açısından yanıltıcı olabilir. *Osmanlılar ve Macarlar*, yukarıda da belirtildiği gibi, Sándor Papp'ın Osmanlı tarihine ilişkin yazılarını Türkçede tek cilt içinde toplayan bir kompilasyon yayını. O halde, esasen Papp'ın kaleminden çıkma on iki makale ve dört ansiklopedi maddesiyle karşı karşıyayız. Bu değerlendirme yazısında ansiklopedi maddelerini bir kenara koyuyorum: *Tarih-i Üngürüs* (s. 139-147) ve kitap içinde "Macaristan'da Üç Osmanlı Şehri" başlığı altında arka arkaya sıralanmış Peçuy (s. 423-431), Segedin (s. 433-442) ve Yanıkkale (s. 443-448) maddeleri.

"Mümtaz Eyalet ile Haraçgüzar Devlet Olmak Arasında: Macaristan ve Osmanlılar" (s. 19-46) ismini taşıyan giriş bölümü, bir yönüyle kitaptaki bütün tarihsel araştırmaları birbirine bağlayan bir çerçeve vazifesi görüyor. Bu yazı, zengin bir literatür bilgisine ve yalnızca Osmanlı-Macar ilişkilerini değil, Bâb-ı Âli'nin 15.-17. yüzyıllar arasında vasallık bağı kurduğu çok sayıda siyasi teşekkülü (Eflak, Boğdan, Kırım hanlığı, Kürt aşiretleri, Cenova, Ukrayna Kazakları vs.) içine alan geniş bir inceleme sahasına dayanıyor. Makale, Szeged Üniversitesi Osmanlı Çağı Araştırma Grubu'nun, Prof. Sándor Papp'ın riyasetinde yürüttükleri bir projenin mahsulü. Projede maksat hâsıl olmuş görünüyor; Osmanlı diplomasi tarihine ilgi duyanlara hitaben kotarılmış öğretici bir metinle karşı karşıyayız. 1519-1416 arasında Osmanlı saltanatıyla Macar krallığı arasındaki diplomatik münasebetlere kıyımını verenin karşılıklı müzakere/muahede olduğunu iddia eden sayfalar özellikle ilgi çekici (... *bu yazılan ahdnâmeyi gendü mübârek elümle kralun elçilerine verdüm ...*, s. 27-28, not. 11).

Sándor Papp, "Osmanlı İmparatorluğu'nun Kuzey-Batı Hududundaki Hıristiyan Vasal Ülkeleri: Eflak ve Boğdan Voyvodalarının Ahitnameleri Üzerine Bir İnceleme" (s. 89-122) adlı makalesinde Rumen tarihçiliğinin Osmanlı geçmişi bağlamında ahidname/imtiyaz kavramlarından anladıklarıyla hesaplaşıyor. Eflak ve Boğdan'ın 19. yüzyıldaki Rusya yakınlaşması döneminde "uydurulan" erken tarihli ahidname metinlerinin Rumen tarihçilerin meseleye bakışını kökünden etkilediğini fark eden yazar, diplomatika sahasında titiz ve sabırlı bir seyahatle tartışmalı Osmanlı belgelerinin dil özelliklerini ortaya koyuyor. En-netice, Papp'a göre, 16. yüzyılın başında değişen kuvvet dengesi, 18. yüzyılın ikinci yarısına değin Tuna'nın kuzeyini Osmanlılarla bir başına bırakmıştı. Osmanlı belgelerinin dilinde Hıristiyanların kalabalık yaşadığı yerlere özgü hükümlerin Batılı ahidnamelerdeki terminolojiyle benzerlik göstermesi bazı araştırmacıların kafasını karıştırmıştı; ama Eflak ve Boğdan'ın Osmanlı sarayı nezdinde müstakil siyasal birimler olarak muamele görmeyip haraçgüzar/vasal vilayetler olarak algılandıkları açığı.

"Feridun Bey'in Münşeati" (s. 123-138), sıkı eğitimli bir Türkolog'un Osmanlı tarihi bilgisini iftiharla sergilediği yazılardan biri. Sándor Papp, Viyana'da Orientalistik

Enstitüsü'nde hazırladığı doktora tezi münasebetiyle Erdel voyvodalığının siyasi statüsünü belirleyen Osmanlı belgelerinin peşine düştüğünde Feridun Bey'in vesika derlemesine (ya da daha doğru tabiriyle onun başlattığı belge koleksiyonuna 19. yüzyılda yapılan ilavelerle ortaya çıkan esere), ister istemez müracaat etmişti. O vakitlerden bugüne Papp'ın *Feridun Bey Münşeati*'na duyduğu ilgiyi kaybettiği söylenemez; bu kitapta da, başka mevzular bağlamında dönüp *Münşe'atü's-Selâtin*'deki belgeleri zikrediyor (s. 354-356).

Mevzu 17. yüzyılın başında Erdel tahtını ele geçiren István Bocskai'ya gelince Prof. Papp'ın söyleyebileceklerinin haddi hesabı yok ("Macar ve Erdel kralı Bocskai'nin Halefleri", s. 149-192). Makale Türkiye, Avusturya, Macaristan ve Romanya arşivlerinin ortaklaşa kullanımının ürünü. Papp, bazılarını yazısının sonuna çeviri metinleriyle ilave ettiği sayısız evrakı, ilgili arşivlerin defter serileri üzerinde yaptığı tetkikatla ortaya çıkarıp tartışmaya dâhil ediyor. Bunda şaşılacak bir yan yok; Sándor Papp, *Török szövetség – Habsburg kiegyezés. A Bocskai-felkelés történetéhez (Türklerle İttifak – Habsburglarla Uzlaşma: Bocskai İsyanı Tarihine Katkılar)*, Budapest: Károli Gáspár Református Egyetem – L'Harmattan, 2014 künyeli kitabın yazarı (Hocanın Szeged Üniversitesi'ndeki doktora öğrencilerinden Szabolcs Hadnagy, kitabı *Güneydoğu Avrupa Araştırmaları Dergisi*'nin 25. sayısında Türk okuyucu için tanıtmıştı.) "Habsburg, Macar Elçilikleri ve İstanbul Hakkındaki Kanaatleri" (s. 211-240), doğrusu istenirse, kitabın sayfalarını dolduran diğer yazıların yanında nispeten sönük kalıyor. Makale hayli tasvir içeriyor; bu kısımlarda, en azından işin erbabı açısından yeni bir şey yok. Lakin yazının ilk bölümünün erken modern Osmanlı-Habsburg diplomatik tarihine hevesli öğrenciler için kullanışlı bir metin olduğunu düşünüyorum. Bu sayfalarda sahaya yeni adım atanların mutlaka bilmesi gereken tanımlar, arşiv fonları tarifleri, tarih yazımının evveliyatı, elçi raporlarının neler olduğunu bulabilmek mümkün.

Sándor Papp'ın tarihçilik yöntemi bakımından ana kaynakların rehberliğinde ilerlemeyi tercih ettiğini yazmıştım. Kitaptaki bazı makaleler, yazarın önüne çıkan tarihi kaynakların onu sürüklediği yer ve konularla alakalı görünüyor. "Macar Tarih Literatüründe Fâtihten Sultan Mehmed ve *Konstantinopolis*'in Fethi" (s. 47-88) böyle bir yazı; yazar, burada hayli erken asırlara ait Macarca, Almanca ve Latince anlatı kaynaklarından hareketle İstanbul'un fethinin Macar dünyasında nasıl algılandığını ele alıyor. Makalenin sonuna iliştilmiş, Viyana arşivinde yer alan, İmparator III. Friedrich'ten Sultan Mehmed'e yollanmış 1453 Ocak tarihli mektubun, birçoklarının malumu olmayan, eşine az rastlanır bir tarihi kayıt olduğunu belirtmek lazım. "Habsburg İmparatorluğu Tuna Donanmasının Yeniden Yapılandırılması Üzerine Planlar" (s. 241-263) başlığını taşıyan yazı, Papp'ın Viyana'daki Haus-, Hof- und Staatsarchiv'de yaptığı taramaların sonucu. Arşiv fonlarında yazarın karşısına çıkan iki rapor makalenin konusunu teşkil ediyor. Buna göre, 17. yüzyılın sonlarında Osmanlı ve Habsburg ordularının Macaristan'da çarpıştığı "Uzun Savaş" yıllarında Tuna'daki imparatorluk filosunu elden geçirip baştan donatmaya niyetlenen Viyana'daki Kraliyet Harp Şurası, uzmanların elinden çıkma tasarıları toplamış. Yazıda Tuna'da faaliyet gösteren şayka cinsi gemilere, bunların mürettebat ve sayısına dair Franz Baron Dillherr von Althan ve Kont Alexander Belear'di'nin önerilerinin yer aldığı raporlar tanıtılarak değerlendirilmiş.

Avusturya Habsburglarına karşı yürüttüğü bağımsızlık mücadelesinin ardından 1717'de Osmanlılara iltica eden Ferenc Rákóczi'nin hayatı Osmanlı tarihçiliğinde iyi kötü yer bulmuş vaziyettedir. Onun 1735'te vefat ettiği Tekirdağ'daki günleri, buradaki sürgün hayatında

Macar Kuruc savaşçılarını yeni bir mücadele için bir araya getirme girişimleri, bu uğurda Bâb-ı Âli ve Osmanlı ricaliyle yürüttüğü görüşmeler (Ahmet Refik Altınay ve Tayyib Gökbilgin'in yazdıkları başta olmak üzere) Türkçe literatüre girmiştir. Babasıyla benzer bir kaderi paylaşan oğul József Rákóczi'nin ne aynı akademik ilgiyi gördüğünü, ne de aynı seviyede tanınırlığa sahip olduğunu söylemek mümkün değil. József Rákóczi, 1736'nın son günlerinde Tekirdağ'a vardı; 12 Eylül 1737'de İstanbul'da karşılanırken babasının başlattığı isyan ateşini harlama hayali kuruyordu. İşler istediği gibi gitmedi; ertesi sene kışa doğru vebadan öldüğünde Erdel'e girmek için cephede Çernavoda'daydı. Bu bağlamda oğul Rákóczi'nin Osmanlı günleri nereden bakılsa sayılıydı; ama Sándor Papp, bu kısacık zaman dilimine Topkapı ve Cumhurbaşkanlığı Osmanlı arşivleri, İstanbul yazma kütüphanelerindeki münşeat mecmualarında saklanan belge suretleri, Avusturya arşivinden raporlar, Londra'da The National Archives'a intikal etmiş vesikalar, Almanca tarihî kayıtlar ve Macaristan Devlet Arşivi'ndeki zengin koleksiyonlardan çok sayıda tanıklık sığdırıyor. Orta Avrupalı bir beyzadenin siyasî kariyerini ele almak isteyen herkesin yapmak isteyeceği, ama ancak birkaçımızın başarabileceği gibi!

Macar araştırmacının makalelerinden bazıları, tarihte Osmanlı-Macar ilişkilerinin se-rencamına dair kalem oynatan öncü ilim insanlarının mutfakta nasıl çalıştıklarını, hangi konuları ne surette ele aldıklarını anlatan, bir bakıma saha tarihçiliğinin tarih yazımını pratik örneklerle tasvir eden yayınlar hüviyetini taşıyor. Bilindik üstatların meslekî yaşam öyküleri bu makalelerde karşımıza çıkıyor: “Tayyib Gökbilgin'in İlmî Faaliyetleri, Macar Tarihçiliği ve Erdel Prensi Gábor Bethlen Üzerine Araştırmaları” (s. 193-209); “Ármin Vámbéry ve Osmanlı Tarihçiliği” (s. 325-336) ve ikisinde de Imre Karácson'un İstanbul'daki görev yıllarında kaydettiklerinin esas alındığı “20. Yüzyıl Başlarında İstanbul'da Rákóczi Vesikalarının Önemi: Osmanlı Arşivlerinin Açılışına Dair Araştırma Verileri” (s. 365-337) ve “Osmanlı Arşivlerinin Açılışından Jön Türk İhtilaline: Bir Macar Papazı ve Tarihçisi Gözüyle II. Meşrutiyet, II. Abdülhamid'in Hal'i ve V. Mehmed Reşad'ın Tahta Çıkışı” (s. 367-420). Billhassa meşhur Macar şarkiyatçı Imre Karácson'un Budapeşte'de muhafaza edilen daktilo günlüğü, 20. yüzyıl başlarında ve elbette daha öncesinde yolu Osmanlı kentlerine düşen müsteşriklerin yanlarında memleketlerine götürdükleri Osmanlı yazma eser ve belgelerini hangi yollarla tedarik ettiklerini göstermesi bakımından hayli ilgi çekici. Karácson'un İstanbul'da Macarlarla alakalı tarih kaynaklarını derlemeye çalıştığı biliniyordu. Günlüğüne göre, bir defasında davetli olarak gittiği Ali Emiri Efendi'nin evinde II. Ferenc Rákóczi'ye ait belgelerin suretleriyle karşılaştı. Ali Emiri, vesikaların orijinallerinin kendisinde bulunduğunu söylüyor, bunun karşılığında 10.000 lira talep ediyordu (s. 359-363). Bu, Karácson'un cebinden karşılayamayacağı bir meblağdı; Macar elçiliğini devreye sokmaya çalıştı. Sözü kitabın yazarına bırakmak gerekirse, Sándor Papp da Rákóczi'ye ilişkin belgelerin peşine düştüğünde Nuruosmaniye Kütüphanesindeki 4296 numaralı mecmuanın fihristine göre Rakoçi'yle ilgili sayfalarının düzgünce kesilip yerinden çıkarıldıklarını müşahede etmişti. Nihayetinde Karácson ve Ali Emiri anlaşmamış görünüyorlar; lakin Macar şarkiyatçı başka bir vesileyle Ayasofya imamından cami kütüphanesinden bir yazma almaya muvaffak olmuştu. 1908 ihtilal günlerinde üç aydır maaş alamayan imam efendi, ailesini doyurabilmek adına Karácson'a başvurmuş; Macar tanışından bir miktar para almıştı. Ayasofya imanı, haftalar sonra Karácson'un iyiliğine mukabele babında ona bir yazma hediye etti (s. 372-373).

Sándor Papp, büyük teoriler, kavramsal analizler veyahut satır arası okumalardan gelen çıkarımların peşine düşen bir tarihçi değil. Birçok dilden ana kaynakla hemhal olmuş, arşiv tozu yutmayı tercih etmiş, arşivlerde arayıp bulduğu kaynakların kendine yol göstermesine izin vermiş bir tarihçi. Kitaptaki makaleleri neyi kastettiğimi anlatmaya yetecektir. Orta Avrupa tarihi, Osmanlı-Macar/Habsburg ilişkileri ve Osmanlı ahidname uygulamasına meraklı genç araştırmacıların kitaptaki yazıları dikkatli gözlerle okumasında büyük yarar olduğunu belirtmeliyim.